

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Трудове право

(факультетська вибіркова навчальна дисципліна)

Розробник: Сьомич Микола, професор кафедри підприємництва і права,
доктор економічних наук, професор

Полтава
2022 р.

Форма опису навчальної дисципліни та інформація про розробника

Назва навчальної дисципліни	Трудове право
Назва структурного підрозділу	Кафедра підприємництва і права Навчально-наукового інституту економіки, управління, права та інформаційних технологій
Контактні розробників, які залучені до викладання	дані <i>Викладач: Сьомич Микола</i> , професор кафедри підприємництва і права, доктор економічних наук, професор. <i>Контакти:</i> ауд. 490 (навчальний корпус №4) <i>e-mail:</i> somuch.mukola@pdaa.edu.ua тел. 0679393501 сторінка викладача: https://www.pdaa.edu.ua/people/somuch-mukola-ivanovuch
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	Факультетська вибіркова навчальна дисципліна для здобувачів вищої освіти Полтавського державного аграрного університету (крім ЗВО спеціальності 081 Право)
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Передумовою для вивчення дисципліни «Трудове право» є досягнуті результати навчально-пізнавальної діяльності при формуванні відповідних компетентностей при вивченні дисципліни «Правознавство»

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни Трудове право: формування у здобувачів вищої освіти навичок оволодіння сукупністю знань з правового регулювання соціального забезпечення, прийняття ними обґрунтованих рішень у сфері управління, а також опанування ними методики правового аналізу відповідних правових норм.

Основні завдання навчальної дисципліни Трудове право: надання здобувачам вищої освіти ясного і чіткого уявлення про вивчення ними основних принципів та інститутів трудового права, напрямків їх правового регулювання, набуття навичок роботи з нормативними актами, вміння вирішувати практичні питання і ситуації у сфері правового регулювання трудових правовідносин.

Компетентності:

загальні:

ЗК. Здатність до абстрактного, логічного та критичного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК. Здатність застосовувати знання в професійній діяльності у стандартних та окремих нестандартних ситуаціях.

ЗК. Навички збору і аналізу інформації з національних і міжнародних джерел, оцінка її достовірності, використання сучасних інформаційних технологій і баз даних.

фахові:

ФК. Уміння застосувати знання у практичній діяльності при моделюванні правових ситуацій.

ФК. Здатність визначати належні та прийнятні для юридичного аналізу факти.

ФК. Здатність застосовувати юридичну аргументацію.

ФК. Навички логічного, критичного і системного аналізу документів, розуміння їх правового характеру і значення.

Програмні результати навчання:

РН. Давати короткий висновок щодо окремих проблем з достатньою обґрунтованістю.

РН. Застосовувати набуті знання у різних правових ситуаціях, виокремлювати юридично значущі факти і формувати обґрунтовані правові висновки.

РН. Самостійно підготувати проекти необхідних актів застосування права відповідно до правового висновку зробленого у різних правових ситуаціях.

РН. Надавати консультації щодо можливих способів захисту прав та інтересів клієнтів у різних правових ситуаціях.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права

Тема 2. Колективні договори і угоди

Тема 3. Укладення трудового договору

Тема 4. Зміна трудового договору

Тема 5. Припинення трудового договору

Тема 6. Робочий час і час відпочинку

Тема 7. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати

Тема 8. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору

Тема 9. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства

Трудомісткість:

Загальна кількість годин 120 год.

Кількість кредитів 4

Форма семестрового контролю залік

Структура навчальної дисципліни за видами занять:

Денна форма навчання

Лекції – 16 год.

Практичні – 24 год.

Самостійна робота – 80 год.

Додаткові матеріали для представлення навчальної дисципліни:

Робоча програма навчальної дисципліни, плани практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести по темам навчальної дисципліни.

Політика оцінювання

Академічна доброчесність: Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності Полтавського державного аграрного університету та Кодексу про етику викладача та здобувача вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації.

Таблиця 1.

Забезпечення тематикою дисципліни успішного опанування програмних результатів навчання для здобувачів вищої освіти

Теми занять	Програмні результати навчання				Разом
	РН	РН	РН	РН	
Тема 1. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	+		+		2
Тема 2. Колективні договори і угоди	+	+	+	+	4
Тема 3. Укладення трудового договору	+		+		2
Тема 4. Зміна трудового договору	+		+		2
Тема 5. Припинення трудового договору	+		+		2
Тема 6. Робочий час і час відпочинку		+		+	2
Тема 7. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати		+		+	2
Тема 8. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору		+		+	2
Тема 9. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства		+		+	2
Разом	5	5	5	5	20
максимальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	25	25	25	25	100
мінімальний відсоток у підсумковій оцінці з навчальної дисципліни, %	15	15	15	15	60

Критерієм успішного навчання є досягнення здобувачем вищої освіти мінімальних порогових рівнів оцінок за кожним запланованим результатом навчання.

Таблиця 2.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

Назви тем	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти					Разом
	Ведення кон-спекту	Виконання вправ на практичних заняттях (опитування)	Виконання зав - дань самостійної роботи (опиту-вання)	Розв'язування тестів	Написання рефератів за тема-	
1	2	3	4	5	6	7
Тема 1. Поняття, предмет та значення трудового права. Джерела трудового права	2	4	2	2	5	10
Тема 2. Колективні договори і угоди	2	4	2	2	5	10
Тема 3. Укладення трудового договору	2	8	2	2	5	12
Тема 4. Зміна трудового договору	-	4	2	2	5	10
Тема 5. Припинення трудового договору	2	8	2	2	5	10
Тема 6. Робочий час і час відпочинку	2	4	2	2	5	10
1	2	3	4	5	6	7
Тема 7. Оплата праці. Гарантійні та компенсаційні виплати	2	8	2	2	5	8
Тема 8. Дисципліна праці. Матеріальна відповідальність сторін трудового договору	2	4	2	2	5	12
Тема 9. Охорона праці. Трудові спори. Нагляд і контроль за додержанням трудового законодавства	2	4	2	2	5	8
Разом	16	48	18	18	-	100

*Реферат не є обов'язковим видом поточного контролю. Здобувачі вищої освіти мають право на його виконання у разі потреби тільки по одній темі навчальної дисципліни Трудове право.

Рекомендовані джерела інформації

Нормативні

1. Європейська соціальна хартія ETS № 35 прийнята Радою Європи: Міжнародний документ від 18 жовтня 1961. Інформаційний бюлетень Міністерства праці України "Людина і праця". 1992. № 5.

2. Загальна декларація прав людини. Резолюція 217А (II) Генеральної Асамблеї ООН від 10 грудня 1948 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>

3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права. Резолюція 2200-А (III) Генеральної Асамблеї ООН від 16 грудня 1966 р. Ратифікований Українською РСР згідно з Указом Президії Верховної Ради УРСР від 19 жовтня 1973 р. № 2148. URL:

<http://www.rada.gov.ua>

4. Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 року, Перший протокол та протоколи № 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Ратифіковані Україною 17 липня 1997 р. URL: <http://www.rada.gov.ua>

5. Конституція України. від 28 червня 1996 № 254 к/96ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. № 30. ст.141.

6. Кодекс Законів про працю України від 10 грудня 1971 р. № 322-VIII. *Відомості Верховної Ради УРСР* від 17.12.1971, № 50. ст. 375.

7. Цивільний Кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. *Офіційний вісник України*. 2003. №11. 28 березня. ст.461.

8. Кодекс України про адміністративні правопорушення від 07 грудня 1984 р. № 8073-X. *Відомості Верховної Ради УРСР* від 18.12.1984 1984 р., № 51, ст. 1122.

9. Цивільно-процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. *Відомості Верховної Ради України*. 2004. № 4041, 42. ст. 492.

10. Про охорону праці: Закон України від 14 жовтня 1992 р. № 2694-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 49. ст.668.

11. Про наукову і науково-технічну діяльність: Закон України від 13 грудня 1991 р. № 1977-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 12. ст.165.

12. Про військовий обов'язок і військову службу: Закон України від 25 березня 1992 р. № 2232-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 27. ст.385.

13. Про оздоровлення та відпочинок дітей: Закон України від 04 вересня 2008 р. № 375VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2008. № 45. ст.313.

14. Про нотаріат: Закон України від 02 вересня 1993 року № 3425XII. *Відомості Верховної Ради*. 1993, № 39. ст.383.

15. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 липня 2012 р. № 5076-VI. *Відомості Верховної Ради України*. 2013, № 27. ст.1438.

16. Про оплату праці: Закон України від 24 березня 1995 р. № 108/95ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1995. № 17. ст.121.

17. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16 березня 2000 р. № 1550-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 23. ст.176.

18. Про захист населення від інфекційних хвороб: Закон України від 06 квітня 2000 р. № 1645-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 29. ст.228.

19. Про колективні договори і угоди: Закон України від 01 липня 1993 р. № 3356XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 36. ст.361.

20. Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності: Закон України від 15 вересня 1999 р. № 1045XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 45. ст.397.

21. Про ратифікацію Європейської соціальної хартії (переглянутої): Закон України від 14.09.2006 р. № 137. *Відомості Верховної Ради України*. 2006. № 43. ст. 418.

22. Про зайнятість населення: Закон України від 05 липня 2012 р. № 803-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 14. ст. 170.

23. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття: Закон України від 2 березня 2000 р. № 1533-III. *Відомості Верховної Ради України*. 2000. № 22. ст.171.

24. Про державні соціальні стандарти і державні соціальні гарантії: Закон України від 05 жовтня 2000 р. № 2017-III. *Відомості ВРУ*. 2000. № 48. ст. 409.

25. Про вищу освіту: Закон України від 01 липня 2014 р. № № 1556-VII. *Відомості Верховної Ради України*. 2014. № 37-38. ст. 2616.

26. Про судоустрій і статус суддів: Закон України від 02 червня 2016 року № 1402VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 31. ст. 545.

27. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні: Закон України від 05 лютого 1993 р. № 2998XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 16. ст.167.

28. Про відпустки: Закон України від 15 листопада 1996р. № 504/96ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 2. ст.4

29. Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні: Закон України від 21 березня 1991 р. № 875-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1991. №128-21. ст. 252.

30. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон України від 21 травня 1997 р. № 280/97ВР. *Відомості Верховної Ради України*. 1997. № 24. ст.170

31. Про державну службу: Закон України від 10 грудня 2015 р. № № 889-VIII *Відомості Верховної Ради України*. 2016. № 4. ст. 60

32. Основні напрями розвитку трудового потенціалу в Україні на період до 2010 року, затверджені Указом Президента України від 3 березня 1999 р. № 958/99. *Офіційний вісник України*. 1999. № 31. ст. 42.

33. Про сприяння соціальному становленню та розвитку молоді в Україні : Закон України від 5 лютого 1993 р. № 2998-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1993. № 16. Ст. 167.

Основні

1. Сьомич М.І. Трудове право: Навчальний посібник; Полтавська державна аграрна академія, Видавництво «Інтер – М», Запоріжжя, 2016. 210 с.

2. Трудове право України [Текст] : академічний курс: Підручник / А. Ю. Бабаскін [та ін.] ; заг. ред. Н. М. Хуторян ; Інститут держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. К. : А.С.К, 2004. 607 с.

3. Трудове право України [Текст] : практикум / Г. І. Чанишева [та інш.] ; відп. ред. Г. І. Чанишева; Одеська держ. юридична академія. К. : Юрінком Інтер, 1999. 288 с.

4. Трудове право України: Підруч. / за заг. ред. М. І. Іншина, В. Л. Костюка. Київ: Юрінком Інтер 2019. 600 с.

5. Трудове право. Підручник. Третє видання, перероблене і доповнене (Ювілейна серія «НЮУ 215 років»). За загальною редакцією О.М. Ярошенка. Харків: Право, 2019. 544 с.

Допоміжні

1. Актуальні проблеми трудового законодавства, законодавства про державну службу та службу в правоохоронних органах: матеріали VII Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Харків, 16 листопада 2018 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника. Х. : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2018. 427 с.

2. Договір у цивільному і трудовому праві [Текст]: довідник / Я. М. Шевченко [та ін.]; ред. Ю. С. Шемшученко, Я. М. Шевченко; Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. - К.: Видавничий Дім "Юридична книга", 2000. 278 с.

3. Кодекс Законів про працю України з постатейними матеріалами / ред. В.С. Ковальський. К.: Юрінкомінтер, 2016. 1200 с.

4. Короткін В.Г. Трудове право: Прийняття на роботу і звільнення [Текст] : навч.метод. розробка; Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП). 2-ге вид., перероб. К. : МАУП, 2000. 88 с.

5. Лукаш С. С. Співвідношення централізованого і локального регулювання трудових відносин в умовах ринкової економіки: монографія. Х. : ФІНН, 2009. 368 с.

6. Мельник К. Ю. Трудове право України : підручник. Харків: Діса плюс, 2014. 480 с.

7. Мельник К. Ю. Проблеми правового регулювання трудових відносин службовців правоохоронних органів: монографія. Х.:Харк.нац.ун-т внутр.справ,2009.360 с.

8. Мельник, К. Ю. Проблеми юридичних гарантій трудових прав працівників при укладенні, зміні та розірванні трудового договору : монографія. Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2016. 240 с.

9. Мельник К. Ю. Проблеми правового регулювання виникнення трудових правовідносин з поліцейськими : монографія. Харк. нац. ун-т внутр. Справ. Х. :У справі, 2017. 230 с.

10. Напрями розвитку науки трудового права та права соціального забезпечення : матеріали VI Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю кафедри трудового та господарського права Харківського національного університету внутрішніх справ (м. Харків, 3 листопада 2017 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника. Х.: Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2017. 462 с.

11. Прокопенко В. І. Трудове право [Текст]: курс лекцій. К.:Вентурі, 1996.224 с.

12. Стичинський Б. С. Науково-практичний коментар до законодавства України про працю [Текст]. 2.вид., доп.та перероб. - К.: А.С.К., 2001. 1072 с.
13. Сьомич М. І. Правове регулювання трудових відносин у країнах Західної Європи та США в контексті його удосконалення в Україні. *Вісник Академії праці і соціальних відносин Федерації профспілок України*. 2007. №1(38). С. 64-67.
14. Сьомич М. І. Працевлаштування безробітних з наданням дотацій роботодавцям стаття *Ринок праці та зайнятість населення*. 2011. № 3 (28). С. 10-12.
15. Сьомич М. І. Шляхи законодавчого вдосконалення вирішення колективних трудових спорів. *Вісник Донецького національного університету. Науковий журнал. Серія В, економіка і право*. 2014. № 1. С. 178 – 183.
16. Сьомич М. І. Правова природа участі працівників у локальному нормативноправовому регулюванні праці. *Вісник Запорізького національного університету: Збірник наукових праць. Юридичні науки*. 2014. №1. С. 169 – 174.
17. Сьомич М. І. Сутність та роль юридичної відповідальності у сфері договірних трудових відносин. *Науковий вісник Ужгородського національного університету Науковий журнал (Серія право)*. 2014. Випуск 27. Том 2. С. 77 – 80.
18. Сьомич М. І. Характеристика матеріальної відповідальності роботодавця як самостійного інституту трудового права. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. №9. С. 24-27.
19. Сьомич М. І. Перспективи вдосконалення правового регулювання відповідальності роботодавця в умовах ринкових відносин. *Підприємництво, господарство і право*. 2014. №10. С. 26-29.
20. Сьомич М. І. Формування ефективної системи мотивації праці найманих працівників підприємств в умовах ринкової економіки та шляхи її вдосконалення.
Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики: Колективна монографія / за ред. І. А. Маркіної. Полтава: Видавництво «Сімон», 2017. С. 647-655.
21. Сьомич М. І. Особливості міжнародного трудового права. *Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Управління ресурсним забезпеченням господарської діяльності підприємств реального сектору економіки»* (28 жовтня 2017 м. Полтава), Полтава, 2017. С. 263-264.
22. Сьомич М. І., Макушинський О. А., Чабан В. Б. Соціальна відповідальність бізнесу: досвід працевлаштування ветеранів АТО. *Формування та перспективи розвитку підприємницьких структур в рамках інтеграції до європейського простору: Матеріали III Міжнародної наук.-практ. конф.* (м. Полтава, 24.03.2020). Полтава: ПДАА, 2020. С.276-278.
23. Сьомич М. І. Профспілкові органи як суб'єкти трудового права та нормативний аналіз їх статусу у сфері державно-правового регулювання трудових відносин. *Збірник наукових праць та тез, наукових доповідей за*

Матеріалами VI Міжнародної науково-практичної конференції: «Наукові розробки передові технології, інновації». (06-08 жовтня 2020 р, Чехія м.Прага). Прага, 2020. С. 134-138

24. Трудовое право [Текст]: альбом схем: Учеб. пособие / А. А. Савченко [и др.] ; Национальный ун-т внутренних дел. Х.: Еспада, 2004. 252 с.

25. Трудове право України : підручник / [автор. кол.: С. М. Бортник, К. Ю. Мельник, Л. В. Могілевський та ін.]; МВС України, Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків, 2019. 408 с.

26. Сфера дії трудового права та права соціального забезпечення : матеріали V Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 жовтня 2016 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника. МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2016. 426 с.

27. Сучасні проблеми трудового та пенсійного законодавства : матеріали IV Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 27 листопада 2015 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2015. 354 с.

28. Єдність і диференціація трудового права та права соціального забезпечення: матеріали III Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 28 листоп. 2014 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України ; Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2014. 324 с.

29. Трудове законодавство: шляхи реформування : матеріали II Всеукраїнської наук.-практ. конф. (м. Харків, 12 квіт. 2013 р.) ; за заг. ред. К. Ю. Мельника / МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. Х. : ХНУВС, 2013. 364 с.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Лига Бизнес Информ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.liga.net/> – Назва з титул. екрану.

2. Наукова бібліотека ім. М. Максимовича Київського національного університету імені Тараса Шевченка. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : www.library.univ.kiev.ua – Назва з титул. екрану.

3. Національна бібліотека України ім. В.І. Вернадського. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.nbuv.gov.ua/> – Назва з титул. екрану.

4. Національна Парламентська бібліотека України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.nplu.kiev.ua/> – Назва з титул. екрану.

5. Нормативні акти України. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.nau.kiev.ua/> – Назва з титул. екрану.

6. Сайт «Бібліотека юриста». [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.lawbook.by.ru/> – Назва з титул. екрану.

7. Сервер Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.rada.gov.ua/>. – Назва з титул. екрану.

8. Українська правнича фундація. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.ulf.com.ua/> – Назва з титул. екрану.

9. Центр європейського і порівняльного права. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.eclg.gov.ua/> – Назва з титул. екрану.

10. Центр розвитку українського законодавства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу - URL : <http://www.ulde.kiev.ua/news.php> – Назва з титул. екрану.